

“Er zijn nu geweldige mogelijkheden”

Meer allochtone jongeren moeten aan het werk. Dat was de boodschap van het advies dat de SER vorige maand vaststelde. De vraag hoe dat het beste kan, stond centraal op een symposium dat de SER een paar dagen later met het instituut voor multiculturele ontwikkeling Forum organiseerde. Vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers, onderwijs en bemiddelaars probeerden al het nodige voorwerk te doen voor de participatietop die het nieuwe kabinet begin juni wil houden.

Walter Baardemans

Volgens SER-voorzitter Alexander Rinnooy Kan is het hard nodig om de arbeidsmarktpositie van allochtonen jongeren te verbeteren. In 2006 was de werkloosheid onder niet-westerse allochtone jongeren 22 procent, terwijl dit onder autochtone jongeren 9 procent bedroeg. Rinnooy Kan wees op economische en individuele motieven om dat te veranderen. “Deze jongeren zijn hard nodig op de arbeidsmarkt. Onze grootste opgave is om aanwezige talenten te ontwikkelen. Maar werk is daarnaast het grootste bindmiddel in de samenleving.” Hij noemde het nu een goed moment om het probleem dat al veel langer bestaat aan te pakken. “De economie bloeit op en er is net een nieuw kabinet. Dat biedt geweldige mogelijkheden.”

Het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van allochtonen gaat niet alleen om het inlopen van achterstanden, benadrukte voorzitter Sadik Harchaoui van Forum. “Er is ook onvoldoende vertrouwen in de kwaliteiten van goed opgeleide allochtonen.” Volgens Harchaoui moet er een balans zijn tussen achterstandenbeleid en het maximaliseren van talenten. “Het moet ook gaan om de kansen van allochtonen aan de bovenkant van de arbeidsmarkt.”

Participatietop

Een panel met sociaal-economische kopstukken probeerde vervolgens alvast de agenda vast te stellen voor de komende participatietop. Maar voordat ze daar aan toe kwamen wilde gespreksleider Pieter Hilhorst eerst van de panelleden weten wat zij zelf doen om de positie van allochtone jongeren te verbeteren. “Wij gaan hierover met werkgevers afspraken maken in cao-onderhandelingen”, antwoordde FNV-voorzitter Agnes Jongerius. “Ik ga ondernemers overtuigen van het gezonde eigenbelang om allochtone werknemers in dienst te nemen”, zei voorzitter Loek Hermans van MKB-Nederland die tevens namens VNO-NCW sprak. Hans Kamps, SER-kroonlid en voorzitter van ABU (brancheorganisatie uitzendbureaus), scoorde met zijn belofte dat zijn eerste vacature ingevuld zal worden door een allochtoon. Op de komende participatietop zullen kwantitatieve doelstellingen moeten worden afgesproken, benadrukte FNV-voorzitter Agnes Jongerius. Er moeten volgens haar duidelijke afspraken gemaakt worden in hoeveel jaar de hogere werkloosheid onder allochtone jongeren teruggedrongen wordt tot het gemiddelde percentage. “We moeten de urgentie omzetten in harde afspraken. Dat is nodig om een deuk in een pakje boter te slaan.”

Loek Hermans voelde daar niets voor. De MKB-voorzitter zag de sancties al op zich afkomen als de doelstellingen niet gehaald worden. En dat terwijl nota bene de meeste allochtonen in het midden- en kleinbedrijf werken. “Onze werkgevers willen

die verplichting niet. Het grootste belang van een werkgever is zijn bedrijf overeind houden. Als je daar geen of onvoldoende rekening mee houdt, gaat bij werkgevers de deur dicht.”

Hermans wil veeleer een cultuur stimuleren waarin de belangen van de werkgever, zijn bedrijf en allochtone werknemers goed met elkaar sporen. “Wij zullen werkgevers wijzen op het eigen belang en het maatschappelijk belang. Ook moet je de jongeren aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid. Maar de arbeidsmarkt laat zich niet sturen door de politiek”, benadrukte Hermans. “In het sociaal-economisch overleg kunnen we wel kansen bieden”, bracht Jongerius daar tegenin. “Ik wil weten of we het een urgent onderwerp vinden: we moeten laten zien dat het ons menens is.”

Stimuleren

Ook Hans Kamps was voorstander van een ambitieuze afspraak op de participatietop. Hij durfde zelfs een doelstelling van 100.000 allochtonen en arbeidsgehandicapten te noemen. “Maar ga uit van een positieve benadering. Als je tegen een werkgever zegt ‘hier heb ik iemand met een taalachterstand en heel veel problemen en die moet jij in dienst nemen’, bedenkt hij zich nog wel een keer.”

Bestuurder André Timmermans van het CWI vond een aantal van 100.000 wel erg veel. Hoewel doelstellingen kunnen stimuleren, had hij geen behoefte aan quota. Hij stelde dat de jeugdwerkloosheid in drie jaar flink is teruggedrongen, van 65.000 naar 23.000, en nu niet meer zo'n groot probleem is. Dat er in grotere steden nog hogere werkloosheid is onder allochtone jongeren komt volgens hem door te veel voortijdige schoolverlaters. “Daar moet het onderwijs vooral aandacht aan geven. Laat mensen niet gaan zonder diploma.”

Piet Boekhoud, bestuursvoorzitter van het Rotterdamse Albada College (ROC-opleiding) benadrukte dat de problemen van jongeren soms zo groot zijn dat er ook vanuit de zorg direct gereageerd moet worden. Die jongeren mogen niet uit het beeld verdwijnen en een school kan dat niet alleen, aldus Boekhoud. “Zonder ketenaanpak lukt het niet.”

Volgens hem moeten jongeren veel meer uitgenodigd worden om mee te doen. “Ze moeten merken dat zij ertoe doen en dat de samenleving hen echt nodig heeft. De samenleving moet hen meer uitnodigen met leuke stages en arbeidsplaatsen. Tegelijk moeten zij een arbeidsidentiteit ontwikkelen: leren wat van hen verwacht wordt in een stage of in werk. Dat is cruciaal.”

Aanstormend

Het hele panel was ervan overtuigd dat er nu bijzondere kansen liggen om dit vraagstuk aan te pakken. Hans Kamps: “De economische groei zit mee. Dat biedt zeker mogelijkheden. Daarbinnen moet je juist gebruikmaken van de kracht van de verschillen tussen mensen.” André Timmermans benadrukte dat er bij werkgevers een toenemend besef is dat zij allochtonen nodig hebben voor hun bedrijf en klanten.

MKB-er Loek Hermans tekende daar wel bij aan dat een flexibeler arbeidsmarkt een voorwaarde is om het beleid succesvol te maken. “Een werkgever die iets probeert, moet niet met handen en voeten gebonden zijn. Als het met iemand echt niet lukt binnen zijn bedrijf, moet het makkelijker zijn om ermee te stoppen.”

Piet Boekhoud zag ook een verandering bij de jongeren zelf. “De aanstormende jeugd wil anders dan voorheen verantwoordelijkheid dragen. Meedoen en betekenis hebben. Zij streven naar een groter doel dan zichzelf.”

In zijn slotwoord nodigde SER-voorzitter Rinnooy Kan iedereen nog eens nadrukkelijk uit om een bijdrage te blijven leveren aan verbetering van de arbeidsmarktpositie van allochtonen. Zonder die inbreng lukt het niet. “Laten we niet gedesilluseerd naar huis gaan maar strijdbaar aan de slag.”